

Для відкритої динамічної МС, у структурі якої відбуваються зміни, одним з об'єктивних критеріїв цілісності та стійкості є те, що вона впродовж певного часу здатна виявляти супротив зовнішнім впливам, оскільки їй властива *гнучкість*. Лише після накопичення певних змін у компонентах МС вона переходить у стан, який характеризується іншими якісними показниками за законом переходу кількісних змін у якісні. Для того, щоб запобігти незворотним змінам та руйнуванню МС, важливо завчасно передбачати ці зміни, визначати умови та критерії стійкості такої МС і, зрештою, ставити питання про доцільність її існування.

Наявність історичності, спадкоємності, або зв'язку минулого, сучасного і майбутнього в МС та її компонентах, є важливою ознакою подальшого розвитку, тому МС навчання теоретичної фізики належить до класу *гнучких, відкритих і динамічних методичних систем*.

Дослідження характеристик кожної з зазначених вище властивостей принагідно до процесу формування фахової компетентності з теоретичної фізики у відповідній методичній системі навчання теоретичної фізики в педагогічних університетах є перспективою наших подальших розвідок.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Подопригора Н.В. Методична система навчання математичних методів фізики у педагогічних університетах: дис.... доктора пед. наук : 13.00.04 та 13.00.02 (ф) / Подопригора Наталія Володимирівна. – Київ, 2016. – 589 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Подопригора Наталія Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри фізики та методики її викладання Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ СТИЛІСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Попович Анжеліка
(*Кам'янець-Подільський*)

Базовим принципом Європейського простору вищої освіти є «навчання, орієнтоване на студента» – студентоцентроване, яке підвищує самостійність студента та його критичну здатність, зорієнтовану на результат. Студенти мають стати активними і вдумливими учасниками освітнього процесу, вміти аналізувати й розуміти навчальний матеріал та критично його оцінювати, розв'язувати різноманітні проблеми й ситуації, підвищувати відповідальність і самостійність [1, с. 13-14]. Студентоцентрований підхід дозволяє розвинути інтегральні, загальні (універсальні) та спеціальні (академічні, фахові, предметні) компетентності.

Професійні компетентності майбутніх учителів української мови і літератури досліджують В. Бадер, З. Бакум, О. Біляєв, Н. Голуб, О. Горошкіна, Т. Донченко,

В. Дороз, С. Караман, В. Мельничайко, А. Нікітіна, Н. Остапенко, М. Пентилюк, О. Семенов, Т. Симоненко, І. Соколова, І. Хом'як, Г. Шелехова та інші.

Мета нашої розвідки – проаналізувати формування загальних, інструментальних, системних і фахових компетентностей при вивченні стилістики української мови у вищій школі.

Здобуття фаху вчителя української мови і літератури зrealізується насамперед через засвоєння професійно-орієнтованих дисциплін мовознавчого та літературознавчого циклів і ґрунтовне вивчення лінгвістичних одиниць усіх рівнів національної мови. Стилiстика української мови – завершальна й узагальнювальна прикладна мовознавча дисципліна.

Важливим принципом компетентнісного підходу є перетворення здобувачів вищої освіти з об'єкта в суб'єкт навчання: компетентності не можна прищепити, їх може сформувати тільки студент за допомогою викладача.

Вдало організована робота зі стилістики дозволяє виформувати низку компетентностей, зокрема такі загальні компетентності, як здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення тощо.

Майбутні вчителі української мови і літератури при підготовці до занять зі стилістики готують відповіді на теоретичні питання, тому опрацьовують основну літературу і наукові публікації у фахових часописах, укладають списки бібліографічних джерел, пишуть анотації статей і рецензії. Отож, набувають інструментальних компетентностей: здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань зі стилістики, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом.

Системні компетентності (здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху) здобуваються через здійснення порівняльного аналізу різних поглядів науковців на одне і теж питання та опонування їм, виконання стилістичного аналізу текстів різних стилів, добір із творів сучасних письменників прикладів використання тропів і фігур стилістичного синтаксису і т. ін.

Водночас формуються такі фахові компетентності, як наявність теоретичного підґрунтя з основних розділів стилістики, отримання практичних навичок зі стилістичного аналізу тексту, редагування текстів, конструювання стилістично довершеного тексту, здатність систематизувати й інтерпретувати наукові дані та формулювати судження, що віддзеркалюють наукові проблеми, здатність комунікувати, використовуючи певну інформацію.

Уміння демонструвати знання стилістичної теорії та розуміння основних фактів, концепцій, правил і теорій, застосовувати знання для розв'язання суперечливих питань (щодо виокремлення функціональних стилів, трансформації фразеологічних одиниць), навички аналізу, інтерпретації та

синтезу інформації, презентації наукового матеріалу і аргументів засвідчують сформованість фахових когнітивних компетентностей зі стилістики.

Вагомими для майбутніх учителів-філологів є набуття практичних компетентностей, зокрема дотримання стилістичних норм сучасної української літературної мови, використання мовних засобів відповідно до мети, умов і ситуації спілкування та вміння пояснювати.

Отже, зацікавленість, ступінь самостійності, усвідомленість і активність студентів під час вивчення стилістики української мови залежить від способів організації їх діяльності, форм і методів контролю, від їх умотивованості й ставлення до своїх результатів.

Сучасний етап розвитку методики навчання у вищій школі висуває нові вимоги до визначення мети навчання. Змінюються акценти з отримання комплексу знань на компетентнісний підхід до освіти, тому основним результатом освітньої діяльності стає формування ключових компетентностей.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. М. Рашкевича та д-ра пед. наук, доц. Ж. А. Таланової. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 106 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Попович Анжеліка Станіславівна - кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. *Коло наукових інтересів:* лінгводидактика, лінгвостилістика, лінгвістичний аналіз тексту.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Садовий Микола
(Кропивницький)

Законом України «Про вищу освіту» (2014 р.) передбачений науковий рівень вищої освіти, що відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає набуття компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системоутворюючих знань та/або прогресивних технологій, розв'язання важливої наукової або прикладної проблеми, яка має загальнонаціональне або світове значення. Це передбачає формування у педагогічних вищих навчальних закладах (ВНЗ) вчителя-дослідника, що здатний не лише проводити власну науково-дослідну діяльність, а й долучати до цього процесу учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Особливо актуальною ця проблема є у процесі підготовки вчителів трудового навчання і технологій, адже, відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, зміст предметів цієї освітньої галузі має чітко